

πῆς. Καὶ ὁ μὲν ἀτυχὲς Χαλφιδάνος, ἐχώρει ὡς ἐν ὄνειρῳ ἀπὸ θαύματος εἰς θαῦμα, ἀλλ' ὁ Χαράλδος, καίτοι ἐνθους ἐπὶ τῷ ἐξόχῳ θεάματι, μετὰ προσοχῆς τὰ πάντα ἐξήταξε. Μόλις δ' ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ εἰσαχθεὶς, καὶ ἀντιληφθεὶς τοῦ ὄλου πολυσχιδοῦς συμπλέγματος τῶν ἐκεῖ συνηγμένων, προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐνθρονισμένων Ἀνάκτων οὐχὶ ἀδίκως, τῇ ἀληθείᾳ, καθ' ὅσον πρωτοφανῆς ἦν ἡ εἰκὼν. Ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ Σολομωντείου θρόνου ἐκάθητο ὁ Αὐτοκράτωρ Ῥωμανός, ἀνὴρ μεσηλιξ, ἀλλ' εἰσέτι νεάζων. Μειλιχίαν εἶχε τὴν ὄψιν, καὶ τοὺς χαρακτῆρας εὐγενεῖς, ἀλλ' εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὑπεκρύπτετο μυστηριώδης θλιψίς, καὶ ἡ ὄλη αὐτοῦ στάσις ἐξεδήλου κάματον καὶ ἀπογοήτευσιν. Τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ περιέβαλλε τὸ μέγα λευκὸν στέμμα, καὶ ἀμύθητος ἦν τῆς λοιπῆς ἀμφιέσεως ὁ ἀπαστράπτων ὄλθος.

Παρ' αὐτόν, ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ἀγίου Κωνσταντίνου, ἐκάθητο ἡ Αὐτοκράτειρα Ζωή, θαυμασιῶς ἐπίσης ἡμφιεσμένη. Διάδημα ἐκ φωταυγῶν ἀδαμάντων ἐζώνυε τὸ μέτωπον αὐτῆς, καὶ χρυσοὶ δράκοντες εἶρπον ἐπὶ τῆς εὐρείας πορφύρας. Καταφανῶς ὑπερβάσα τὴν μέσσην ἡλικίαν, οὐδὲν εἶχεν ἡ Αὐγοῦστα τὸ ἐπαγωγόν, ἀλλ' ἡ ἄφατος τῆς ὄλης αὐτῆς στάσεως μεγαλοπρέπεια ἐξεδήλου ἐπαρκῶς ὅτι αὕτη ἦν ἡ ἀληθὴς τῆς εὐκλεοῦς Μακεδονικῆς δυναστείας ἀπόγονος, ἡ παρασχοῦσα εἰς τὸν σύμβιον ὡς γαμήλιον δῶρον τὴν παγκόσμιον πορφύραν. Τὰ βλέμματα ἐπλάνα ἐπὶ τῆς αἰθούσης μετ' ἀγέρωχου ἀδιαφορίας, ὡς εἰ ἤρκει ἐν αὐτῆς νεῦμα, ὅπως ἅπας ὁ πῆριξ ὄλθος μεταβληθῆ εἰς αἱματόφυρτον σωρὸν ἐρείπιων. Καὶ καθ' ἣν δὲ στιγμήν εἰσῆλθον οἱ νέοι Σκανδινανοὶ, μόλις ἀνεπαισθητῶς πρὸς αὐτοὺς ἐστράφη, ὡσεὶ κορεσθεῖσα πλέον πάσης ἐπιγείου δόξης καὶ χαρμονῆς· ἀλλ' αἴφνης τὸ νεκρὸν αὐτῆς βλέμμα ἐξήστραψε, ζωηρὸν ἐρύθημα ἐκάλυψε τὰς πελιδνάς αὐτῆς παρειάς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ νέου Ἰάρολου.

(Ἐπεται συνέχεια).

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

~~~~~*~*~

Τὰ πάντα κερδίζουν, ὅταν βλέπωνται ἐξ ἀποστάσεως. Ὡς ἐκ τούτου κυρίως τὸ παρελθὸν προσκτάται ἄρρητα θέλητρα.

*

Μετὰ τῶν ἀδιαφόρων ὁμίλει περὶ ἀδιαφόρων τοῦτο ἀπαιτεῖ ὁ νόμος τῆς ἁρμονίας.

*

Εἶνε βαρὺς ὁ ζυγὸς τοῦ κακοῦ ὅπως καὶ τοῦ καλοῦ.

~~~~~*~*~

ΠΟΘΕΝ ΚΥΡΙΩΣ ΠΗΓΑΖΟΥΣΙΝ ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ

~~~~~*~*~

(Συνέχεια ὅδε προηγουμένων φύλλον).

Ὅταν ὁμως ἐξ ἑνὸς ἐκάστου μικροβίου γενῶνται ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀργανισμῷ τρισχίλια ἑκατομμύρια καθ' ἡμέραν, ὁ προσβληθεὶς ἀνθρώπος πάσχει ἡσημέραι δεινότερον, διότι ἕκαστος μύκης παράγει ἐν τοῖς χυμοῖς δηλητηριώδη τινὰ ὕλην, αὕτη δὲ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Ἀλλὰ, καθὼς γνωρίζομεν, οἱ πλεῖστοι τῶν ἀσθενῶν ἀναλαμβάνουν πάλιν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας ταύτας, ἀπὸ τὸ ἐρυσίπελας καὶ τὴν σκαρλατίναν, ἀπὸ τὸν τύφον καὶ τὴν περιπνευμονίαν καὶ ἀπὸ αὐτὴν ἀκόμη τὴν χολέραν, πράγμα δυσεξήγητον μείναν ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ὅμοιος ἦτο μέχρι τοῦδε δυσεξήγητον τὸ ὅτι κατὰ τὰς ἐπιδημικὰς ἀσθενείας, ὅτε ὁ ἀήρ καὶ τὸ ἔδαφος καὶ τὰ πάντα ἦσαν πλήρη μικήτων καὶ ἕκαστος ἐν τοιαύτῃ χώρᾳ ζῶν ἀνθρώπος ἐπρεπε νὰ προσβληθῆ ὑπ' αὐτῶν, σχετικῶς ὀλίγοι μόνον ἀνθρώποι προτεβάλλοντο καὶ ἐκ τούτων πάλιν οἱ ἡμῖς εἰς μόλις ἀπέθνησκον.

Ἡ σημερινὴ ἐπιστήμη δύναται ἤδη νὰ ἐξηγήσῃ τὸ δυσεξήγητον τοῦτο αἰνίγμα. Ἡ δημιουργία τοῦ θεοῦ εἶνε τόσον θαυμασία καὶ εἶνε οὕτω διωργανωμένη, ὥστε νὰ μὴ ταράσσωνται ὠρισμένοι τινὲς νόμοι τάξεως καὶ στατιστικῆς. Οἱ νοσογόνοι μύκητες ἀξάνουν καὶ πολλαπλασιάζονται κυρίως ἐντὸς κακῶν χυμῶν. "Ὅστις ἔχει ἐντελῶς ὑγιεῖς αἷμα, ἐντελῶς ὑγιεῖς χυμοὺς, ὀμαλὰς ἐνώσεις τοῦ λευκώματος, αὐτὸς οὐδεμίαν δίδει τροφήν εἰς τοὺς μύκητας. Ἐν τῷ ὑγιεῖ τούτῳ ἀνθρώπῳ οἱ νοσογόνοι σχιζομύκητες δὲν εὐρίσκουν τροφήν. ἢς ἔχουν ἀνάγκη πρὸς περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ πολλαπλασιασμόν. Δι' αὐτὸ μένουσι στάσιμοι καὶ ἀποθνήσκουν, ὁ δὲ ἀνθρώπος μένει ὑγιής. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἀνθρώπους, ἐνθα οἱ σχιζομύκητες εὐρίσκουν κακοὺς χυμοὺς καὶ κακὰς λευκωματώδεις ἐνώσεις καὶ πολλαπλασιάζονται καὶ φέρουν ἀσθενείαν, βλέπομεν ὅτι οὐχὶ πάντοτε τὴν ἀσθενείαν ἀκολουθεῖ ὁ θάνατος. Διὰ τί; Διότι ὁ πολλαπλασιασμός τῶν μικροβίων καὶ ἡ αὐξήσις τοῦ δηλητηρίου τῶν δὲν συμβαίνει καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας κατὰ τρισεκατομμύρια, ἀλλὰ τὸ παραχθὲν δηλητήριο ὑφίσταται διαφοροὺς μεταμορφώσεις καὶ ἐπὶ τέλους, μετὰ πάροδον ὠρισμένου χρόνου, καθίσταται αὐτόχρημα σωτήριον ἀντίδοτον κατὰ τῆς ἀσθενείας, οὕτως ὥστε, ἐὰν ὁ βαρῆς ἀσθενήσας ἀνθρώπος ἐπιζήσῃ ὠρισμένας ἡμέρας, τὸ ἐν τῷ σώματί του παραχθὲν δηλητήριο μεταμορφοῦται εἰς ἰαματικὸν φάρμα-

κον. Ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ταύτης στηρίζεται ἡ θεωρία τοῦ μεταγγισμοῦ τοῦ μεγαλοφυοῦς Παστέρ κατὰ τῆς λύσεως. Ὅλοι βεβαίως ἠπορήσατε, ὅτε ἀνεγνώσατε ὅτι ὁ Παστέρ εἰς τοὺς ὑπὸ λυσσῶντων κυνῶν καὶ λύκων δηχθέντας ἀνθρώπους ἐγγείει τὸ δηλητήριον τῆς λύσεως. Ἐκ τινος λυσσῶντος κυνὸς π. Χ. ἐμβολιάζει ἓνα πίθηκον, ὁ ὁποῖος προσβάλλεται καὶ οὗτος ὑπὸ τῆς λύσεως· κατόπιν θανατοῦται καὶ ὁ νοτιαῖός του μυελός, ὁ περιέχων τὸ νοσογόνον δηλητήριον, φυλάσσεται ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τὸ δηλητήριον ὑφίσταται διαφορῶς μεταβολὰς καὶ ὅταν καταντήσῃ ὅσον ἐπιθυμῆ ὁ Παστέρ ἀσθενές, μεταγγίζεται εἰς τὸν ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δηχθέντα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος σώζεται, ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ οἱ δαμαλισθέντες εἶνε ἐξησφαλισμένοι κατὰ τῆς εὐλογίας. Ἡ κατὰ τοῦ δαμαλισμοῦ καταφορά εἶνε ἄλογος καὶ ἄδικος, διότι μόνον ὁ τυφλὸς δὲν δύναται νὰ ἴδῃ τὰ μεγάλα καὶ σωτήρια αὐτοῦ εὐεργετήματα. Διὰ τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ὅπου ἐπεκράτει ἐν Γαλλίᾳ ἐν εὐλογίᾳ, διήλθον κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον διαφορὰ συντάγματα. Ἐκ τῶν γάλλων στρατιωτῶν μὴ ἐμβολιασμένων ἑκατοντάδες προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς εὐλογίας ἐκ δὲ τῶν ἐμβολιασμένων γερμανῶν ὀλίγιστοὶ τινες ἐπὶ τῶν δακτύλων ἀριθμοῦμενοι.

Περίεργον εἶνε πῶς μία καὶ μόνη φλύκταινα, προκαλουμένη διὰ τοῦ δαμαλισμοῦ, προφυλάσσει ὀλόκληρον τὸ σῶμα ἐπὶ δέκα ἕως δώδεκα ἔτη. Καὶ ὅμως διὰ πειραμάτων ἀπεδείχθη, ὅτι μία καὶ μόνη τοιαύτη ἀρκεῖ εἰς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ, καθιστᾷ δηλαδή τὸ σῶμα ἀπρόσβλητον ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων γίνεται ὁ ἀναδαμαλισμός.

Ἐκτὸς τῆς λύσεως ἐφαρμόζει ὁ Παστέρ τὸν μεταγγισμόν καὶ εἰς ἄλλας μiasματικὰς ἀσθενείας. Ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ ἀνθραξ ἐμβολιάζει τὰς μὴ προσβληθείσας εἰσέτι ἀγελάδας, αἱ ὁποῖαι σώζονται, ἐν ᾧ πρότερον ἀλλαχοῦ, ὅπου δὲν ἐφηρμόσθη τὸ σύστημά του, ὀλόκληροὶ ἀγέλαι βῶν κατεστράφησαν.

Αἱ μiasματικὰ ἀσθένεια ἐξαρτῶνται ὅτε μὲν ἀπὸ τὸν χρόνον, ὅτε δὲ καὶ ἀπὸ τὸν τόπον, ἔνθα ἐμφανίζονται.

Αἱ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ χρόνου ἐξαρτῶμεναι ἀσθένεια λέγονται ἐπιδημικαί. Ἀκούομεν αἰφνης νὰ λέγουν « τῶρα ἐπικρατεῖ ἐπιδημία τῆς χολέρας, τῶρα ἐπικρατεῖ ἡ σκαρλατίνα, ὁ τυφὸς κτλ. » Τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ περὶ τῆς διφθερίτιδος, τῆς κοηκυτίτιδος κτλ.

Πολλάκις ἐπὶ ὀλόκληρα ἔτη οὐδ' ἀπαξ ἀναφαίνεται ἡ σκαρλατίνα καὶ αἰφνης διὰ μίαν χιλιάδας προσβάλλονται ὑπ' αὐτῆς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει. Ὁ χρόνος οὗτος εἶνε ὁ καιρὸς τῆς ἐπιδημίας, αὐτὸς λέγεται ἐπιδημία.

Ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα οὐδεὶς ὑπάρχει ἀληθῶς χολεριῶν καὶ οὐδεὶς εὐρίσκει τὸν ἀληθῆ μύκητα τῆς χολέρας. Αἰφνης ἐκρήγνυται ἐπιδημία· χιλιάδες ἀνθρώπων ἀσθενοῦν καὶ πανταχοῦ εὐρίσκειται τὸ μικρόβιον τῆς χολέρας, ἐν τῷ ἀέρι, ἐν τῇ γῆ, ἐν τῷ διαχυεστάτῳ ὕδατι. Ἡ ἐπιδημία ἐπιτείνεται καὶ μεταπίπτει εἰς ὕψεσιν, κάμνει ἀναπαύλας, ὡσεὶ ὄπλων ἀνακωχῆν, ἔπειτα πάλιν ἀναφαίνεται καὶ τέλος ἐξαφανίζεται. Κατ' ἀρχὰς προσβάλλονται καθ' ἑκάστην 10-20, ἀργότερον πολλαὶ ἑκατοστῦες καὶ μετὰ πάροδον ἰκανοῦ χρόνου ὀλίγοι τινὲς μόνον ἄνθρωποι σποραδικῶς. Ὑπάρχουν ἄλλαι μiasματικὰ ἀσθένεια ἐξαρτῶμεναι μᾶλλον ἐκ τοῦ τόπου. Αὐτὰς λέγομεν ἐνδημικὰς, παραδείγματα δ' αὐτῶν ἔχομεν τὸν διαλείποντα καὶ τὸν κίτρινον πυρετὸν ἐν Ἀμερικῇ. Ὁ διαλείπων πυρετὸς ἀναφαίνεται παρ' ἡμῶν ἐν τόποις ὑγροῖς, ὅπου ὑπάρχουν ἔλη, ἀναδίδοντα ἀτμούς καὶ ἀναθυμιάσεις ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν.

Ὁ μὴ ἐπισκεφθεὶς ποτε τοὺς ἐλώδεις τοῦτους τόπους οὐδέποτε διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ προσβληθῆ ὑπὸ διαλείποντος πυρετοῦ, ἐπειδὴ καὶ οὗτος παράγεται ὑπὸ μυκήτων, οἱ ὁποῖοι μετὰ τῶν ἀναθυμιάσεων ἀνερχόμενοι εἰς τὸν ἀέρα εἰσπνέονται ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰσχωροῦν εἰς τὸ αἷμά του.

Καὶ ἐν τοῦτοις δὲν ἀρκοῦν μόνον οἱ μύκητες αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς νὰ παραγάγουν τὴν ἀσθένειαν. Διὰ τὸν τυφὸν καὶ τὴν χολέραν π. χ. ἀπεδείχθη ὑπὸ τοῦ Πεττεγκόφερ, ὅτι ἀναφαίνονται ἐπιδημικῶς μόνον ὅταν ὀπισθοχωρήσῃ τὸ ὑπόγειον ὕδωρ καὶ ὅταν ἀναδιδῇ ἀτμούς τὸ ἔδαφος, ἐν ᾧ ὅπου τὸ ἔδαφος εἶνε πάντοτε ὑγρὸν ἢ ὁ τόπος εἶνε πετρώδης καὶ τὸ ἔδαφος μένει πάντοτε ξηρὸν, ἐκεῖ οὐδεμία ὑπάρχει ἐπιδημία. Ἐπὶ τῶν πλοίων δὲν ἐκρήγνυται ἡ χολέρα διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον, πάντοτε δέ, ὡσάκις εὐρέθη ἐπ' αὐτῶν χολεριῶν τις, ἀπεδείχθη ὅτι οὗτος ἦτο προσβεβλημένος ὑπὸ τῆς ἀσθενείας, πρὶν ἢ ἐπιβίβασθῆ τοῦ πλοίου.

Πολλάκις ἐνόμισαν ὅτι ἠδύναντο ν' ἀνατρέψουν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Πεττεγκόφερ, μάλιστα δὲ ὅτε ἀνεκάλυψαν ὅτι ἐν τινι πόλει, ἐπὶ βράχων ἐκτισμένη, ὑπῆρχον πολλαὶ οἰκίαι μετὰ χολεριῶντων.

Κατόπιν ὅμως ἀκριβεστέρων ἐρευνῶν εὐρέθη, ὅτι ὁ ἐφ' οὗ ἦν ἡ πόλις ἐκτισμένη βράχος, ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου ἐκείντο καὶ οἱ χολεριῶντες, εἶχε βρωγμὴν πλήρη πορώδους χρώματος.

Ἡ ὀπισθοχώρησις τοῦ ὑπογείου ὕδατος καὶ αἱ δαψιλῆς ἀναθυμιάσεις τοῦ ἔδαφους εἶνε, κατὰ τὸν Πεττεγκόφερ, σπουδαῖος παράγων τῆς χολέρας. Ὁ ἀήρ τοῦ ἔδαφους διέρχεται διαρκῶς μίαν ἑκάστην οἰκίαν καὶ ἐκφεύγει διὰ τῆς στέγης. Ἐὰν τὸ ρεῦμα τοῦτο τοῦ ἀέρος φέρεται

ήσυχως, ἡμεῖς οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον τὸ αἰσθανόμεθα.

Ἐπὶ ἐδάφους πορώδους ἐπιτείνονται αἱ ἐπιδημιαί, ὀπισθοχωροῦν δ' ἐπὶ τῆς πηλώδους, τῆς μηδέποτε ξηραίνομένης καὶ ἐπὶ τῆς πετρώδους, τῆς πάντοτε ξηρᾶς, γῆς.

Ὅσῳ ῥυπαρώτερον τὸ ἐδαφος, ἄλλο τόσον εὐκολώτερα προσβάλλονται οἱ κάτοικοι μιᾶς οἰκίας ὑπὸ μiasματικῶν ἀσθενειῶν. Οἱ πορώδεις τοῖχοι τῶν οἰκιῶν ἀπορροφῶσι διψαλέως τὴν δολοφόρον τοῦ ἐδάφους ὑγρασίαν.

Δι' αὐτὸ ἐπιφοδῶτατοι καὶ κινδυνώδεστατοι εἶνε οἱ πορώδεις τοῖχοι τῶν ἀποπάτων. Αὐτοὶ πάντοτε γίνονται πρόξενοι μεγάλης βλάβης καὶ συντελοῦν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἐπιδημιῶν.

Διακρούσης τῆς χυλέρας, ὁ μύκης τῆς νόσου ταύτης εἶνε πανταχοῦ παρών, ἔν τε τῷ ὕδατι καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, οὕτως ὥστε ἀπορίας ἄξιον καταναῖ πῶς ἐκ τῶν 200 000 κατοίκων μιᾶς τινος πόλεως τὸ πολὺ ἴσως μόνον 20,000 ἀσθενοῦν, πῶς μένουσιν ὑγιεῖς οἱ λοιποὶ 180,000, καίτοι πάντες ἐμολύνθησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μύκητος, καίτοι πάντες κατοικοῦσιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπασχόλησεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὸν νοῦν τῶν ἱατρῶν.

Ἄλλὰ τέλος ἡ ἐπιστήμη κατῴρθωσε νὰ τὸ λύσῃ. Εὐρέθη δηλαδή, ὅτι ὁ χοληρικός μύκης φέρει τὴν ἀσθενείαν μόνον ἀφ' οὗ φθάσῃ εἰς τὰ ἔντερα.

Ὅταν ὁμως ὁ ὀργανισμὸς εἶνε ἐντελῶς ὑγιής, δὲν δύναται ὁ μύκης οὗτος νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ἔντερα, διότι ὁ ὑγιής στόμαχος τὸν χωνεύει διὰ τοῦ ὀξέος γαστρικοῦ χυμοῦ του. Ἐπεχείρησαν διάφορα πειράματα καὶ τὸν χοληρικὸν μύκητα εἰσήγαγον εἰς τὸν στόμαχον διαφόρων ὑγιῶν ζῴων. Ταῦτα ὁμως ἔμειναν, ὡς καὶ τὸ πρότερον, ὑγιῆ. Ὁ γαστρικὸς τῶν χυμὸς ἐχώνευσε τὸν χοληρικὸν μύκητα καὶ τὸν κατέστησεν οὐδέτερον.

Ὅταν ὁμως εἰς τὰ ἴδια ὑγιῆ ζῴα εἰσήγαγον διὰ σύριγγος τὸν χοληρικὸν μύκητα ἀμέσως εἰς τὰ ἔντερα, χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ διέλθῃ πρότερον διὰ τοῦ στομάχου, τὰ ζῴα ταῦτα ἠσθένησαν βραχέως καὶ ὑπέκυψαν εἰς τὸν ἀπαίσιον ἐχθρόν.

Τώρα λοιπὸν ἐννοοῦμεν διὰ τί ἐκ τῶν 200,000 ἀνθρώπων, τῶν κατοικούντων ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ πόλει, ἀσθενοῦν μόνον 2-3 τοῖς ἑκατόν. Οἱ λοιποὶ ἔχουν ὑγιέστερον τὸν στόμαχον καὶ δύναται νὰ χωνεύσῃ τὸν μύκητα καὶ οὕτω δὲν γίνονται θύματα τῆς ἀσθενείας. Ἄλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ ταύτης προσβληθέντων ἀποθνήσκουσιν τὸ πολὺ μόνον οἱ ἡμίσεις. Οἱ λοιποὶ σώζονται ὅτε μὲν διὰ τῆς ἐπιστήμης, ὅτε δὲ διὰ τῶν

εὐνοικῶν μεταμορφώσεων τοῦ χοληρικοῦ δηλητηρίου.

Ἐὰν λοιπὸν ἡ πατρίς σας προσβληθῇ ὑπὸ τῆς χολέρας, πρῶτον πρέπει νὰ φροντίσῃτε, ὅπως μένῃτε πάντοτε ὑγιεῖς καὶ χωνεύῃτε πάντοτε καλῶς. Θὰ διαῤῥυθμίσητε πρεπόντως τὸν βίον σας, διότι τὸ σπουδαιότερον εἶνε ὁ στόμαχος σας νὰ χωνεύῃ τὸν χοληρικὸν μύκητα καὶ νὰ μὴ τὸν ἀφίνη νὰ φθάσῃ μέχρι τῶν ἐντέρων, ὅπου ἐπιφέρει φοβεράς ἐρημώσεις. Πᾶς ἄνθρωπος, διατρίβων ἐν πόλει ὅπου ἐνδημεῖ ἡ χολέρα, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ τρώγῃ καὶ νὰ μὴ πίνῃ ἐκάστοτε τὸ μικρόβιον τῆς χολέρας, διότι τοῦτο εἶνε πανταχοῦ διαδεδομένον, εὐρίσκεται καὶ κατὰ μυριάδας καὶ ἐν τῷ ποσίμῳ ὕδατι.

Δεύτερον θὰ φροντίσῃτε νὰ ἦσθε πάντοτε καθάριοι. Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, οἱ μύκητες πολλαπλασιάζονται προθυμότερον ὅπου τὸ ἐδαφος ἀκάθαρτον, οἱ τοῖχοι τῶν οἰκιῶν ῥυπαροὶ καὶ ὁ ἀήρ μεμολυσμένος. Αἱ χοληρικαὶ ἐκκενώσεις δέον ν' ἀπολυμαίνωνται, τὰ δὲ ἀσπρόρουχα εἶνε ἀνάγκη νὰ πλύνωνται, εἰ δυνατόν, τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Τὰ κάλλιστα τῶν σημερινῶν ἀπολυμαντικῶν μέσων, δι' ὧν δέον ν' ἀποκαθαίρωνται ὅχι μόνον αἱ ἐκκενώσεις, οἱ ἀπόπατοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀσπρόρουχα, εἶνε καὶ μένουσιν τὸ φανικὸν ὄξυ καὶ ἡ χλωριούχος τίτανος.

Ἐὰν ὁμως μετ' ὅλα ταῦτα προσβληθῆτε ὑπὸ τῆς φοβεράς ἀσθενείας, πρέπει νὰ γνωρίζῃτε ὅτι ὁ ἱατρὸς θὰ εὐχαριστηθῇ ὅταν μάθῃ ὅτι μέχρι τῆς ἀφίξεώς του ἔχετε πίνῃ ἀνθρακοῦχόν τι ποτὸν ἢ λεμονάδαν δυνατὴν. Προκειμένου περὶ χολέρας, τὸ ὑγειονομικὸν συμβούλιον μιᾶς τινος πόλεως ἔχει τὰ σοβαρώτατα τῶν καθηκόντων, διότι ἡ πείρα ἀπέδειξε τρανῶς, ὅτι ὅπου τὸ πρότερον ἐπεκράτει καὶ ἐλυμαίνετο τὴν ἀνθρωπότητα ἡ χολέρα, ἐκεῖ ἐβράδυνε ν' ἀναφανῇ ἢ ἀναφανομένη ἐκ νέου, δὲν ἐπέφερε μεγάλας καταστροφάς, ἀφ' οὗ ὁμως ἐλήφθη πρῶτον φροντίς πᾶσαι αἱ ἀκαθαρσίαι νὰ διοχετεύωνται ἔξω τῶν πόλεων καὶ ἀφ' οὗ ἐπροικίσθησαν αὐταὶ δι' ἀφρόνου ποσίμου ὕδατος.

Περίεργον εἶνε ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ πολλοῦ ἐφήρμοζον εἰς τὸν πρακτικὸν βίον μέσα, ὧν τὸν λόγον ἡ ἐπιστήμη μόλις ἐπ' ἐσχάτων κατῴρθωσε νὰ ἐξηγήσῃ. Τί ἔκαμνον οἱ ἄνθρωποι πρὸ 100 ἐτῶν καὶ πλέον, ὅσας ἤθελον νὰ διατηρήσωσι καὶ νὰ φυλάξωσιν ἀπὸ τῆς φθορᾶς ὀπώρας, κρέατα, ἰχθύας κτλ;

Ἡ τὰ ἔλαιον στεγανῶς, ὥστε νὰ μὴ εἰσέρχεται ὁ ἀήρ ἐν ταῖς θήκαις των, ἢ τὰ ἐξήρανον, ἢ ἐκάπνιζον τοὺς ἰχθύας καὶ τὰ κρέατα. Τώρα μόλις ἐμάθομεν διὰ τί αἱ μέθοδοι αὐταὶ εἶνε τόσον καλαί.

Τὸ στεγανὸν κλείσιμον ἐμποδίζει τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ τὴν σῆψιν, διότι, ὅταν ἦνε καλῶς

κλεισμένον, δὲν συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ κονιορτοῦ, ὃ ὁποῖος περιέχει βακτηριδία καὶ προκαλεῖ τὴν σήψιν. Οἱ ξηροὶ ἰχθύες καὶ αἱ ὀπῶραι δὲν σήπονται, διότι τὰ βακτηριδία ἄνευ ὕδατος δὲν φέρουν ζύμωσιν, δὲν φέρουν σήψιν. Τὸ κάπνισμα τοῦ κρέατος καὶ τῶν ἰχθύων εἶνε ἀντισηπτικόν, διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον ὅτι ὁ καπνὸς ἐμπεριέχει ἐνώσεις φανικοῦ ὀξέος, αἱ ὁποῖαι ἐξουδετεροῦν τὰ βακτηριδία.

Ὅτι κατορθοῖ διὰ τῶν μέσων τούτων ἡ οἰκοδόσποινα εἰς τοὺς ἰχθύας, τὸ κρέας, τὰς ὀπῶρας κτλ. τὸ αὐτὸ κάμνομεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἰατροὶ εἰς τὰς πληγὰς. Κλείομεν αὐτάς πολλάκις διὰ πυκνῶν στρωμάτων βάμβακος ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ βακτηριδία νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κρέας τῆς πληγῆς καὶ εἰς τὸ αἷμα καὶ νὰ παραγάγωσιν ἐκεῖ δηλητηριώδεις οὐσίας. Ἡ θέτομεν ἐπ' αὐτῶν διαλύσεις φανικοῦ ὀξέος, ὅπως παρακωλύσωμεν τὴν κακὴν ἐνέργειαν τῶν βακτηριδίων, ὅτε τὸ φανικὸν ὀξύ ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῆς πληγῆς ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ τὸ φανικὸν ὀξύ τῆς ἐστίας ἐπὶ τοῦ κρέατος.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ.

ΤΟ ΧΑΛΚΟΥΝ ΑΓΑΛΜΑΤΙΟΝ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Ἐ! τᾶμαθες; Ὁ Ζερικῶ νυμφεύεται. Καὶ χρεωστεῖ τὸν γάμον τοῦ εἰς τὸ μικρὸν χάλκινον ἀγάλμα, τὸ ὁποῖον...

Ἄλλὰ πρέπει νὰ σοῦ διηγηθῶ ὅλην τὴν ἱστορίαν.

Πρὸ δεκαετίας ὁ Ζερικῶ ἦτο ἐπιθεωρητὴς δευτέρας τάξεως εἰς κάποιαν ἀσφαλιστικὴν ἐταιρίαν. Εἶχε κάπου 450 φράγκων μισθὸν κατὰ μῆνα. Ἦτο τότε τριάκοντα ἐτῶν περίπου. Ἐν πρώτῃ, ἦτο Φεβρουάριος μῆν, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ γραφεῖόν του διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ προγευματίσῃ. Σημείωσε ὅτι τὸ γραφεῖόν του ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἐπρογευματίζε. Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων ἐμπρὸς του ἐβάδιζε εἰς ἄνθρωπος, ὃ ὁποῖος ἐφόρει ἀνοικτὸν πανταλόνι καὶ σουρτοῦκο κοντόν.

— Διάβολε! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ζερικῶ, καὶ ἐτυλίχθη ζεστότερα εἰς τὸ βαρὺ ἐπανωφόριόν του. Αὐτὸν τὸν κύριον δὲν τὸν πιάνει φαίνεται τὸ κρύο!

Ἄλλὰ σκεπτόμενος ὅτι σπανίως περιπατεῖ κανεὶς, χωρὶς ἐπανωφόριον, μὲ θερμοκρασίαν τεσσάρων βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδενικόν, ἐπέσπευσε τὸ βῆμα καὶ ἐν παρόδῳ ἐκύτταξε τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐβάδιζε πρὸ αὐτοῦ.

Ὅμοι! ὠμίλει εὐγλώττως ὁ κοντὸς ἐκεῖνος ἐπενδύτης ὅταν τὸν παρετήρει τις ἐκ τοῦ πλησίον! Καλοκομμένος, ἀλλὰ κατὰτριπτος ἐπίπτε πλατὺς ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ σώματος τοῦ φέροντος αὐτόν. Ἡ λοιπὴ ἐνδυμασία ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὸν ἐπενδύτην. Ὁ λαίμοδέτης, ὁ πῖλος, τὰ ὑποδήματα μόνις ἐκρατοῦντο. Τὸ πρόσωπον ὁμοιάζε... πρὸς τὰ ἐνδύματα: συμπαθητικόν, νεκρόν, μὲ ὠραία χαρακτηριστικά, ἀλλ' ἐξητηγμένον, μὲ ὀφθαλμοὺς ἀποκαμωμένους, αἱ ὁποῖαι σοῦ ὠμίλου, σοῦ ἐφῶναζον: πείνα!

— Ὁ κακόμοιρος! ἐψιθύρισε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ζερικῶ.

Καὶ ὡς ἐξ ἐνστίκτου ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιόν του. Ἄλλὰ πῶς νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς ἄνθρωπον ὃ ὁποῖος δὲν ἐζήτει; Ἐδίστασε καὶ παρῆλθε μετ' ἀορίστου τινος ἐλέγχου συνειδήσεως.

Μετὰ μίαν ὥραν ἐπέστρεφεν εἰς τὸ γραφεῖόν του, κατόπιν καλοῦ γεύματος καὶ χωρὶς νὰ σκέπτεται πλέον τὸ συμβῆναι, ὅταν αἴφνης συνηντήθη ἐκ νέου μὲ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἴδει πρὸ ὀλίγου. Ἦτο τῷ ὄντι ἀξιολύπητος. Ἐσύρετο καὶ ἔρριπτεν εἰς τὰ ὑελώματα τῶν ἐδωδιμοπωλείων βλέμματα πλήρη σπαρακτικῆς ὀδύνης. Διὰ τῆς συνεσπασμένης χειρὸς εἶψαυε τὸν στόμαχόν του.

Ὁ Ζερικῶ ἐσταμάτησεν μὴ εἰξεύρων τι νὰ κάμῃ.

Εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ ὑπῆρχεν ἐν οἰνοπωλεῖον καὶ ἐν καπνοπωλεῖον, τὰ ὁποῖα συνεῖχοντο. Ἐντὸς τοῦ οἰνοπωλείου πολλοὶ ἔτρωγον. Εἰς τὴν θύραν, ἡ οἰνοπῶλις, ἠτοίμαζε σωροὺς ὀστρειδίων. Ὁ νέος τὴν ἐπλησίασεν.

— Πεινῶ, κυρά!...

Δὲν ἠμποροῦσε σχεδὸν νὰ ὁμιλήσῃ. Ἡ οἰνοπῶλις τὸν ἐκύτταξε, ἐνόησε.

— Στάσου μία στιγμὴ!

Καὶ εἰσελθοῦσα ἐντὸς τοῦ καταστήματος ἔκοψεν ἐν τεμάχιον ἄρτου διὰ νὰ τοῦ τον φέρῃ.

Ὁ Ζερικῶ δὲν ἐκρατήθη. Εἰσῆλθε μὲ δρμὴν ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα.

— Κυρά, πρόσθεσε σὲ παρακαλῶ εἰς τὸ ψωμὶ κάμποσο κρέας, ἀπ' αὐτὸ ἐδῶ το τυρί, καὶ ἕνα μπουκάλι κρασί... Κράτησέ τα ἀπ' αὐτό...

Ὅμιλει σιγά. Ἄλλ' ὁ νέος τὸν ἤκουσεν ἢ ἐμάντευσε τί εἶπε. Διότι τὴν στιγμὴν ὅπου ἐζήρηχετο ὁ Ζερικῶ, τὸν ἐχαίρετισεν ἐλαφρῶς.

— Εὐχαριστῶ, κύριε. Ὁ Θεός...

Εὐχὴ βεβαίως... Ὑπάρχουν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ στιγμαί, καθ' ἃς ὅλοι πιστεύομεν εἰς τὸν Θεόν... Ἄλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἀποτελειώσῃ τὴν φράσιν του. Ὁ Ζερικῶ τὸν ἀντεχαίρετισε βήχων διὰ νὰ μὴ φανῇ ἡ ταραχὴ του καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ παρακείμενον καπνοπωλεῖον διὰ νὰ ἀγοράσῃ